

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 46/2024**

Het Hof stelt negen prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de tijdelijke solidariteitsbijdrage van de oliesector

De wet van 16 december 2022 voorziet in een tijdelijke solidariteitsbijdrage van de oliesector die tot doel heeft om de energiebedrijven die hebben geprofiteerd van overwinsten als gevolg van de energiecrisis en de prijsstijgingen sinds begin 2022, te doen bijdragen en dit ter ondersteuning van de huishoudens die de gevolgen daarvan dragen. De wetgever beoogt met die wet de verordening (EU) 2022/1854 gedeeltelijk uit te voeren. Vijf vennootschappen vorderen de vernietiging van die wet.

Het Hof oordeelt dat de tijdelijke solidariteitsbijdrage de bevoegdheidverdelende regels niet schendt. Om ten gronde verder uitspraak te kunnen doen, stelt het Hof eerst negen prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

1. Context van de zaak

De wet van 16 december 2022 voert een tijdelijke solidariteitsbijdrage in voor 1) geregistreerde aardoliemaatschappijen die actief zijn in de raffinagesector en die over raffinagecapaciteit in België beschikken, en 2) geregistreerde aardoliemaatschappijen die in het jaar 2022 als primaire deelnemers zijn aangewezen voor diesel, gasolie en benzineproducten. Met die solidariteitsbijdrage wil de wetgever de energiebedrijven die hebben geprofiteerd van overwinsten als gevolg van de energiecrisis en de prijsstijgingen sinds begin 2022, doen bijdragen en dit ter ondersteuning van de huishoudens die lijden onder de gevolgen van de crisis en het hoofd moeten bieden aan hoge prijzen. De wetgever beoogt met de tijdelijke solidariteitsbijdrage de verordening (EU) 2022/1854¹ gedeeltelijk uit te voeren.

Vijf vennootschappen vorderen de vernietiging van die wet. Bij zijn arrest [nr. 97/2023](#) heeft het Hof een vordering tot schorsing die ingesteld was tegen diezelfde wet verworpen.

2. Onderzoek door het Hof

2.1. De bevoegdheidverdelende regels (B.9-B.10.4)

De verzoekende partijen voeren aan dat de wet van 16 december 2022 de bevoegdheidverdelende regels schendt, doordat de doeleinden waarvoor de tijdelijke solidariteitsbijdrage moet worden aangewend, onder aangelegenheden vallen die aan de gewesten en de gemeenschappen zijn toegewezen. Minstens had de federale overheid een

---

¹ Verordening (EU) 2022/1854 van de Raad van 6 oktober 2022 « betreffende een noodinterventie in verband met de hoge energieprijzen ».

samenwerkingsakkoord moeten sluiten met de gemeenschappen en gewesten en had zij met hen moeten overleggen.

Het Hof oordeelt dat de tijdelijke solidariteitsbijdrage een belasting is, zodat de federale wetgever bevoegd is om die in te voeren, en dat uit niets blijkt dat de tijdelijke solidariteitsbijdrage de uitoefening door de gemeenschappen en de gewesten van hun bevoegdheden onmogelijk of overdreven moeilijk heeft gemaakt. Voorts merkt het Hof op dat de wet van 16 december 2022, in tegenstelling tot wat de verzoekende partijen aanvoeren, niet regelt hoe de opbrengsten van de tijdelijke solidariteitsbijdrage moeten worden besteed. Tot slot stelt het Hof vast dat er op de federale overheid geen verplichting rustte om een samenwerkingsakkoord te sluiten of om te overleggen. Het Hof verklaart de kritiek bijgevolg ongegrond.

2.2. De overige middelen (B.5-B.8.3 en B.11-B.42.2)

Vooraleer ten gronde uitspraak te doen over de overige middelen van de verzoekende partijen, acht het Hof het noodzakelijk om negen prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Het Hof be vraagt het Hof van Justitie van de Europese Unie in de eerste plaats over de geldigheid van de bepalingen van de verordening (EU) 2022/1854 die betrekking hebben op de tijdelijke solidariteitsbijdrage, in zoverre zij zijn aangenomen op grond van artikel 122, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, dat de Raad machtigt om voor de economische situatie passende maatregelen vast te stellen (eerste prejudiciële vraag).

Indien die bepalingen van de verordening (EU) 2022/1854 geldig zijn, wenst het Hof vervolgens te vernemen of de tijdelijke solidariteitsbijdrage die ingevoerd is bij de wet van 16 december 2022, een « gelijkwaardige nationale maatregel » uitmaakt in de zin van verordening (EU) 2022/1854 (tweede prejudiciële vraag).

in het geval van een bevestigend antwoord op de eerste twee prejudiciële vragen, stelt het Hof drie vragen over de bestaanbaarheid van bepalingen van de verordening (EU) 2022/1854 met het primair Unierecht. Het Hof wenst meer bepaald te vernemen of de verordening :

- het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (artikelen 20 en 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie) schendt in zoverre zij toelaat dat een nationale maatregel wordt genomen die van toepassing is zowel op de geregistreerde aardoliemaatschappijen die actief zijn in de sectoren van de ruwe aardolie en de raffinage, als in de sector van de distributie, en in zoverre zij toelaat dat een nationale maatregel wordt genomen die van toepassing is op de geregistreerde oliemaatschappijen die in het jaar 2022 als primaire deelnemer zijn aangeduid voor diesel, gasolie en benzineproducten, terwijl die maatregel niet van toepassing is op niet-primaire deelnemers, op primaire deelnemers voor andere productcategorieën, zoals lampolie en kerosine, noch op de ondernemingen die actief zijn in de sectoren kool en aardgas (derde prejudiciële vraag);
- de vrijheid van beroep en het recht om te werken, de vrijheid van ondernemerschap, het recht op eigendom (artikelen 15, 16 en 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie), alsook de vrijheid van vestiging en het vrij verkeer van diensten (artikelen 49 en 56 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie) schendt in zoverre zij een nationale maatregel toelaat die het bedrag van de tijdelijke solidariteitsbijdrage vaststelt op basis van een forfaitair bedrag per kubieke meter producten die tussen 1 januari 2022 en 31 december 2023 tot verbruik worden uitgeslagen (zevende prejudiciële vraag);

- het algemeen beginsel van rechtszekerheid en van de niet-retroactiviteit van wetten schendt doordat zij toelaat dat het bedrag van de bijdrage wordt berekend op de producten die tussen 1 januari 2022 en 31 december 2023 tot verbruik worden uitgeslagen, terwijl de verordening en de wet pas in werking zijn getreden op respectievelijk 8 oktober 2022 en 22 december 2022 (achtste prejudiciële vraag).

Daarnaast vraagt het Hof of de tijdelijke solidariteitsbijdrage uit de wet van 16 december 2022:

- een verboden heffing van gelijke werking als een douanerecht vormt (vierde prejudiciële vraag);
- een discriminerende binnenlandse belasting vormt (vijfde prejudiciële vraag);
- nieuwe staatssteun vormt die bij de Europese Commissie moest worden aangemeld (zesde prejudiciële vraag).

Ten slotte vraagt het Hof of het de gevolgen van de wet definitief kan handhaven indien het, op basis van de antwoorden van het Hof van Justitie van de Europese Unie, tot de conclusie zou komen dat de bestreden wet het Europese recht schendt, teneinde budgettaire moeilijkheden te vermijden en mogelijk te kunnen maken dat de doelstellingen van de verordening (EU) 2022/1854 worden gerealiseerd (negende prejudiciële vraag).

3. Besluit

Het Hof verwerpt de middelen die betrekking hebben op de bevoegdheidverdelende regels. Voor het overige stelt het Hof negen prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie en houdt het de uitspraak aan in afwachting van een antwoord op die vragen.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel “media” van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21 | [Thomas Leys](#) | 02/500.12.60

Volg het Hof via X [@ConstCourtBE](#) en [LinkedIn](#).